

se justeringer af den gældende ordning. Mindretallets synspunkter er gengivet nedenfor i pkt. 9.3.1.4.

9.3.1.2. Flertallet af Retsplejerådets medlemmer finder det stærkt utilfredsstillende, at der ikke i de alvorligste straffesager er adgang til samme *fuldstændige prøvelse i to instanser* som i de mindre alvorlige straffesager. Den manglende toinstansprøvelse af skyldsspørgsmålet strider mod bestemmelsen i artikel 14, stk. 5, i FN's konvention af 16. december 1966 om borgerlige og politiske rettigheder, som Danmark bl.a. derfor har måttet tage forbehold over for.

Det er flertallets opfattelse, at den manglende mulighed for at anke skyldsspørgsmålet utvivlsomt har medvirket til de forholdsvis mange tilfælde, hvor nævningesager er anket til Højesteret med påstand om ophævelse af dommen på grund af formalitetsfejl under nævningesagens behandling i landsretten. Ophævelse på grund af formalitetsfejl (sammen med muligheden for, at Den Særlige Klageret kan træffe afgørelse om genoptagelse) har således været eneste mulighed for at få omgjort en fældende dom i en nævningesag.

Flertallet forventer, at indførelse af en mulighed for samme fuldstændige prøvelse i to instanser som i andre straffesager vil nedbringe antallet af formalitetsanker væsentligt. Ankehyppigheden i nævningesager forventes dog samtidig at blive forholdsvis stor, og større end den i dag er i domsmandssagerne. Dette forhold taler imidlertid efter flertallets opfattelse ikke i sig selv imod, at skyldsspørgsmålet skal kunne ankes. Klagemuligheder er altid ressourcekrævende, og afgørende må efter flertallets opfattelse være en vurdering af, om behovet bør imødekommes.

Flertallet foreslår på den baggrund, at der også i nævningesager indføres en egentlig toinstansordning med mulighed for en fuldstændig ankebehandling, således at nævningesager behandles i byretten i første instans og i landsretten i anden instans, jf. nærmere pkt. 9.3.3 og 9.3.4 nedenfor vedrørende flertallets forslag til en sådan nyordning af nævningesystemet.

Flertallet finder, at det normalt vil være af afgørende betydning for en domfældt, at vedkommende får en *begrundelse for domfældelsen*. I alle andre straffesager end nævningesager anses det for en selvfølgelig pligt for retten, at der gives en begrundelse for afgørelsens resultat, hvad enten dommen går ud på domfældelse eller frifindelse. Det er endvidere af væsentlig betydning for parternes overvejelser om eventuel anke at kende begrundelsen for dommen.

Flertallet finder det ikke praktisk muligt at pålægge nævningerne at give en sådan begrundelse, hvis nævningerne fortsat skal votere og afgøre skyldsspørgs-

målet alene. Flertallet peger på, at nævningesager ofte er komplicerede såvel retligt som faktisk og ofte omfatter flere tiltalte og tiltale for en række forhold. Der vil derfor kunne være risiko for, at nævningerne ikke kan blive enige om en begrundelse for afgørelsen af skyldsspørgsmålet, eller at begrundelsen ikke bliver dækkende.

Flertallet anfører, at en mulighed kunne være at pålægge dommerne at begrunde deres egen afgørelse af skyldsspørgsmålet i nævningesager. En sådan begrundelse har imidlertid efter flertallets opfattelse den afgørende svaghed, at det stadig ikke vil fremgå, hvad nævningerne har anset for bevist og begrundelsen herfor. For nævningerne må denne mulighed endvidere anses som uacceptabel, hvis deres begrundelse afviger væsentligt fra dommernes, navnlig fordi alene dommernes begrundelse bliver kendt og derfor over for offentligheden i givet fald kommer til at fremstå som den afgørende. Hertil kommer efter flertallets opfattelse, at en adgang til fuldstændig ankebehandling af nævningesager bør indebære, at anklagemyndigheden også får adgang til at anke frifindende domme. I en sådan sag vil der i den traditionelle nævningebehandling ikke være nogen begrundelse for resultatet, idet dommerne ikke har haft adgang til at træffe afgørelse i sagen.

Flertallet finder på den baggrund, at der også i nævningesager i dommen bør gives en udførlig begrundelse for afgørelsen af skyldsspørgsmålet, og at en forudsætning herfor er, at begrundelsen udarbejdes af nævningerne og dommerne i fællesskab.

Flertallet anfører, at *spørgsmålssystemet* i nævningesager i praksis giver anledning til en række problemer. Det gælder bl.a. i sager, hvor tiltalen går på, at flere tiltalte har handlet i forening, men hvor hvert spørgsmål som følge af bestemmelsen i retsplejelovens § 887, stk. 2, kun må vedrøre én tiltalt.

Flertallet peger endvidere på, at det i praksis ofte giver anledning til diskussion, om subsidiære hovedspørgsmål (f.eks. om anvendelse af straffelovens § 246 om vold med døden til følge) skal stilles samtidig med det principale hovedspørgsmål (f.eks. om anvendelse af straffelovens § 237 om manddrab) eller i givet fald først efter, at nævningerne har besvaret det principale spørgsmål benægtende. For mange subsidiære spørgsmål kan efter flertallets opfattelse virke forvirrende og gøre både sagen og voteringen unødigt kompliceret. På den anden side kan undladelse af at stille et subsidiært hovedspørgsmål efter omstændighederne i nogle tilfælde opfattes som et forsøg på fra anklagemyndighedens side at presse nævningerne til at svare bekræftende på det principale spørgsmål for